

Obsah

Seznam zkratk	17
Seznam zkratk nadpisů podkapitol	19
I. oddíl OBECNÁ ČÁST	23
1. Vyšetření chirurgického pacienta (Šmejkal, K.)	25
I. Identifikace pacienta	25
II. Anamnéza	25
III. Klinické vyšetření	26
IV. Vyšetřování v urgentních případech	27
V. Komplementární vyšetření	27
2. Asepsy a antisepsy (Motyčka, P.)	29
I. Obecná charakteristika	29
II. Sterilizace	30
III. Dezinfekce	33
IV. Vyšší stupeň dezinfekce	35
V. Některé praktické postupy	35
3. Rány (Ferko, A., Leško, M.)	41
I. Definice	41
II. Rozdělení ran	41
III. Hojení ran	42
IV. Léčba poranění měkkých tkání	44
V. Faktory ovlivňující hojení ran	46
VI. Poruchy hojení chirurgické rány	47
VII. Chronické rány	48
4. Infekce v chirurgii (Vykouřil, L.)	51
I. Definice	51
II. Diagnostika	52
III. Obecné principy léčby	53

IV.	Infekce měkkých tkání	54
V.	Sepse	58
VI.	Chirurgické ranné infekce	60
5.	Hnisavá onemocnění ruky (Vobořil, Z.)	63
I.	Obecná charakteristika	63
II.	Obecné principy léčby	64
III.	Specifika léčby jednotlivých forem zánětu.	64
IV.	Hnisavá onemocnění ruky	72
6.	Neodkladná resuscitace (Kulda, K.)	73
I.	Definice.	73
II.	Indikace k zahájení a ukončení neodkladné resuscitace.	73
III.	Diagnostika selhání vitálních funkcí	74
IV.	Postup při základní neodkladné resuscitaci	75
V.	Postup při rozšířené neodkladné resuscitaci.	75
VI.	Poresuscitační nemoc	78
7.	Anestezie v chirurgii (Kulda, K.)	81
I.	Definice	81
II.	Předoperační vyšetření	81
III.	Premedikace	82
IV.	Celková anestezie	82
V.	Místní anestezie.	86
VI.	Léčba pooperační bolesti	92
8.	Šok (Dostál, P.)	95
I.	Obecná charakteristika	95
II.	Klinický obraz	96
III.	Diagnostický postup	97
IV.	Vybrané hemodynamické principy léčby	98
V.	Možnosti ovlivnění tepového objemu	98
VI.	Ovlivnění tepové frekvence	101
VII.	Léčba šoku	101
VIII.	Vybrané klinické formy šoku	101
IX.	Nejčastější chyby a komplikace	106

9. Poruchy minerálního a vnitřního hospodářství	
<i>(Dostál, P.)</i>	107
I. Složení a obrat tělesných tekutin	107
II. Poruchy metabolismu vody	110
III. Poruchy metabolismu sodíku	112
IV. Poruchy metabolismu draslíku	115
V. Poruchy metabolismu hořčíku	117
VI. Poruchy metabolismu vápníku	118
VII. Poruchy metabolismu fosforu	119
VIII. Poruchy acidobazické rovnováhy	119
10. Výživa chirurgického pacienta <i>(Maňák, J., Páral, J.)</i>	125
I. Definice	125
II. Zhodnocení stavu výživy	125
III. Indikace umělé výživy	127
IV. Stanovení nutričních potřeb	127
V. Formy umělé výživy	129
VI. Monitorování nemocných na umělé výživě	134
VII. Přehled dietního systému	134
VIII. Příklady dietního režimu po některých operačních výkonech	135
11. Obecná traumatologie skeletu <i>(Žvák, I.)</i>	137
I. Anatomická poznámka	137
II. Hojení kostí	137
III. Poruchy hojení	139
IV. Zlomeniny	140
V. Léčba zlomenin	142
VI. Osteosyntézy	144
VII. Faktory určující způsob léčení zlomenin	145
VIII. Komplikace léčby zlomenin	146
12. Kompartment syndrom <i>(Žvák, I.)</i>	147

13. Transfuze (<i>Maisnar, V., Řeháček, V, Ferko, A.</i>).....	153
I. Definice.....	153
II. Určení krevních objemů.....	153
III. Předtransfuzní vyšetření.....	153
IV. Indikace k podání transfuzních přípravků.....	156
V. Transfuzní přípravky.....	158
VI. Autotransfuze.....	159
VII. Technika provedení transfuze.....	160
VIII. Potransfuzní reakce.....	161
14. Předoperační péče o chirurgického pacienta (<i>Kaška, M., Ferko, A.</i>).....	163
I. Indikace operačního výkonu.....	163
II. Zhodnocení operačního rizika.....	163
III. Obecná příprava pacienta.....	164
IV. Specifika předoperační přípravy rizikových skupin pacientů.....	167
15. Pooperační péče a pooperační komplikace (<i>Dostál, P., Kaška, M.</i>).....	171
I. Odpověď organismu na chirurgický výkon.....	171
II. Charakter a rozsah pooperační péče.....	172
III. Obecné postupy v pooperační péči.....	173
IV. Nejčastější pooperační komplikace.....	179
16. Základní chirurgické výkony (<i>Chobola, M.</i>).....	203
I. Tracheostomie.....	203
II. Koniotomie.....	204
III. Punkce hrudníku.....	205
IV. Drenáž hrudníku.....	205
V. Punkce perikardiálního vaku.....	208
VI. Kanylace centrálních žil.....	209
VII. Kanylace a. radialis.....	211
VIII. Punkce močového měchýře.....	213

17. Zobrazovací metody používané v urgentní břišní chirurgii (Dvořák, P.)	215
I. Zobrazovací metody	215
II. Doporučené diagnostické postupy u vybraných onemocnění	217
II. oddíl SPECIÁLNÍ ČÁST	223
18. Náhlé příhody břišní (Vobořil, Z.)	225
I. Definice	225
II. Rozdělení náhlých příhod břišních	225
III. Vyšetření nemocného při náhlých příhodách břišních	226
IV. Fyzikální vyšetření	230
V. Akutní bolestivé syndromy	234
VI. Nejčastější chyby lékaře v terénu	237
19. Zánětlivé náhlé příhody břišní (Vobořil, Z.)	239
20. Ileózní náhlé příhody břišní (Vobořil, Z.)	247
21. Krvácení do GIT (Vobořil, Z.)	253
22. Onemocnění jícnu (Kabeláč, K., Ferko, A.)	257
I. Anatomie	257
II. Fyziologie	258
III. Vrozené poruchy jícnu	258
IV. Poruchy motility	259
V. Hiátové kýly	261
VI. Refluxní nemoc jícnu	262
VII. Divertikly	266
VIII. Benigní tumory jícnu	267
IX. Karcinom jícnu	267
X. Poranění jícnu	271
XI. Poleptání jícnu	273

23. Onemocnění žaludku a duodena	
(Kabeláč, K., Ferko, A.)	275
I. Anatomie	275
II. Peptický vřed a vředová choroba	276
III. Komplikace gastroduodenálního vředu	283
IV. Stavy po operacích žaludku	286
V. Karcinom žaludku	288
VI. Lymfomy žaludku	293
24. Onemocnění tlustého střeva (Jandík, P.)	295
I. Nádorové polypy	295
II. Nenádorové polypy	295
III. Střevní polypózy	296
IV. Kolorektální karcinom	296
V. Divertikulární choroba tlustého střeva	306
25. Benigní onemocnění konečníku (Šimkovič, D.)	311
I. Anatomie	311
II. Hemoroidy	312
III. Anální fisura	314
IV. Anorektální abscesy a píštěle	315
V. Prolaps anorekta	320
VI. Anální inkontinence	320
26. Idiopatické střevní záněty (Bedrna, J.)	323
I. Ulcerózní kolitida (idiopatická proktokolitida)	323
II. Crohnova choroba	327
27. Onemocnění slinivky břišní (Jon, B., Ferko, A.)	333
I. Anatomická poznámka	333
II. Akutní pankreatitida	333
III. Chronická pankreatitida	337
IV. Pseudocysta pankreatu	339
V. Karcinom slinivky břišní	342

28. Onemocnění jater (<i>Vobořil, Z., Ferko, A.</i>).....	345
I. Anatomie jater.....	345
II. Cysty jaterní	346
III. Abscesy jater	348
IV. Benigní nádory	350
V. Maligní nádory jater	351
VI. Neresekční metody léčby	357
29. Onemocnění žlučových cest (<i>Jon, B.</i>)	359
I. Žlučníkové kameny.....	359
II. Kameny ve žlučových cestách (choledocholitiáza, hepatikolitiáza)	360
III. Akutní zánět žlučových cest (<i>Cholangitis acuta</i>)....	361
IV. Karcinom žlučníku	362
V. Karcinom žlučových cest	363
30. Portální hypertenze (<i>Ferko, A., Hůlek, P.</i>)	365
I. Fyziologie jater	365
II. Portální hypertenze	366
III. Cirhóza jater	367
31. Kýly (<i>Vobořil, Z.</i>)	373
I. Obecná charakteristika	373
II. Nejčastější kýly	377
III. Méně často se vyskytující kýly.....	381
32. Náhlé příhody cévní (<i>Vobořil, Z.</i>)	385
I. Obecná charakteristika	385
II. Nejčastější akutní příhody.....	385
33. Nádory plic a mediastina (<i>Šimek, J.</i>).....	397
I. Anatomické poznámky	397
II. Nádory plic	397
III. Nádory mediastina	402

34. Onemocnění prsu (<i>Jandík, P.</i>)	405
I. Vrozené vady prsu	405
II. Benigní onemocnění	405
III. Karcinom ženského prsu	408
IV. Sarkomy prsní žlázy	413
V. Karcinom mužského prsu	413
35. Polytrauma a nemocný v kritickém stavu	
(<i>Dědek, T., Ferko, A.</i>)	415
I. Obecná charakteristika	415
II. Reanimační fáze – přehled	416
III. Reanimační fáze – podrobně	417
36. Trauma (<i>Dědek, T., Ferko, A.</i>)	429
Kraniocerebrální poranění	429
I. Obecná charakteristika	429
II. Specifická zranění	433
Poranění krku	440
I. Obecná charakteristika	440
II. Specifická zranění	443
Poranění páteře a míchy	448
I. Obecná charakteristika	448
Poranění hrudníku	457
I. Obecná charakteristika	457
II. Specifická zranění	460
Poranění břicha	471
I. Obecná charakteristika	471
II. Specifická poranění	475
Poranění uropoetického systému	483
I. Obecná charakteristika	483
II. Specifická zranění	484
Poranění pletence ramenního, pánevního a končetin. ...	488
37. Poranění ruky (<i>Janeček, V., Talábová, Z.</i>)	511
I. Obecné principy	511

II.	Poranění flexorů	513
III.	Poranění extenzorů	517
IV.	Poranění nervů	518
V.	Ztrátová poranění, amputace	521
38.	Termická poranění (Klein, L.)	525
I.	Úvod	525
II.	Indikace k hospitalizaci	526
III.	Léčba	527
IV.	Zásady první pomoci a přednemocniční péče u těžkých popálenin	527
V.	Zásady ústavní léčby	528
VI.	Popáleninový šok	529
VII.	Péče o popálené plochy	529
VIII.	Odstranění mrtvých tkání – nekrektomie	530
IX.	Infekce u popálenin	531
X.	Komplikace u popálenin	531
39.	Transplantologie (Navrátil, P., Ferko, A.)	533
I.	Historie transplantologie	533
II.	Obecná charakteristika	534
III.	Organizace transplantace	535
IV.	Organizace transplantologie	535
V.	Orgány k transplantaci	537
VI.	Chirurgická problematika transplantací	539
VII.	Pooperační péče	540
VIII.	Přežívání transplantovaných orgánů – současnost a budoucnost	541
III.	oddíl APENDIX	543
	Apendix (Šmejkal, K.)	545
I.	Vybrané fyziologické hodnoty v krvi	545
II.	Vybrané nádorové markery	547
III.	Goldmanova kritéria k výpočtu indexu srdečního rizika	547

IV.	Zhodnocení operačního rizika podle ASA (American Society of Anesthesiologists)	548
V.	Klasifikace rizika dle srdečního onemocnění – NYHA (New York Heart Association)	549
VI.	Ransonova kritéria akutní pankreatitidy (k predikci mortality)	550
VII.	Balthazarova kritéria hodnocení akutní pankreatitidy (na základě CT vyšetření)	551
VIII.	Forrestova klasifikace krvácení z peptických vředů	551
IX.	Mangled Extremity Severity Score (MESS), skóre k posouzení nutnosti amputace zraněné končetiny	552
X.	Glasgow Coma Scale (GCS)	553
XI.	Revised Trauma Score (RTS)	554
XII.	Syndromy inkompletní míšní léze	554
XIII.	Klasifikace transverzálních míšních lézí	555
XIV.	Segmentární motorická inervace	556
XV.	Hodnocení svalové síly (podle British Medical Research Council)	557
XVI.	Hodnocení RTG snímků	557
XVII.	TNM klasifikace malignit GIT	559
XVIII.	Hodnoty vybraných indexů odečítaných z monitorů či jednoduše vypočtených	560
XIX.	Vazoaktivní látky v léčbě krvácení do GIT	561
IV.	oddíl ŠICÍ MATERIÁLY	563
	Šicí materiály (<i>Ferko, A.</i>)	565
I.	Obecná charakteristika	565
II.	Výběr šitého materiálu	567
	Rejstřík	573